

SAVOIR-VIVRE®

LIBRIS

Creat cu pasiune și savoir-faire. Un volum Baroque Books & Arts®.

SAVOIR-VIVRE®

Colecție coordonată de Dana MOROIU

Joanna Neborsky

A PROUST QUESTIONNAIRE

Copyright © 2016 by Joanna Neborsky

Tarcher and Perigee, an imprint of Penguin Random House

© Baroque Books & Arts®, 2016

Copertă, concepție grafică © Baroque Books & Arts®

Redactor: Ines HRISTEA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

NEBORSKY, JOANNA

Chestionarul lui Proust / Joanna Neborsky;

trad.: Mihai Moroiu; - București: Baroque Books & Arts, 2016

ISBN 978-606-8564-66-1

I. Moroiu, Mihai (trad.)

159.9

Tiparul executat de Monitorul Oficial R.A.

Niciun fragment din această lucrare și nicio componentă grafică nu pot fi reproduse fără acordul scris al deținătorului de copyright, conform Legii Dreptului de Autor.

JOANNA NEBORSKY

CHESTIONARUL
lui
PROUST
Maștel (1871-1922)

traducere din limba engleză
MIHAI MOROIU

confesiuni
MIRCEA MIHĂIEȘ și DAN C. MIHĂILESCU

LIBRIS

ALBUMOL
DE

CONFESYVNY

AL

ANTOINETTEI

FAURE

ÎN CARE

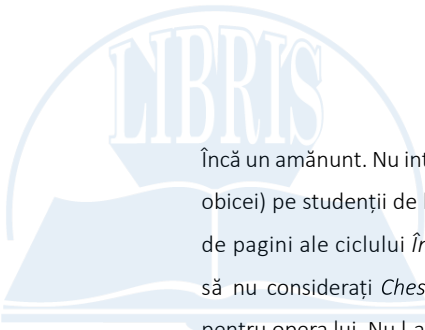
A SCRIS
PROUST

Vești bune! Este vorba doar despre mine ^{Tine!}.

Fără îndoială, într-o lume în care YouTube/InstaVine vă lasă să vă arătați la față, vă puteți reinventa, vă puteți asuma un rol, un rol propriu sau împrumutat, spre folosul mulțimii curioase. Dar iată, noi vă propunem aici un mic tablou personal: 128 de pagini, albe cele mai multe sau puțin mângălite (iertare, iertare!), în care vă puteți lupta cu treizeci de întrebări clasice, de interviu, ce ne-au fost lăsate, într-o variantă sau alta, sub numele de *Chestionarul lui Proust*. O formă de confesiune care caută să dezvăluie cel mai adânc și cel mai nud eu, printr-o serie de întrebări despre pasiunile, dorințele, temerile și, haide să o spunem deschis, despre înclinațiile bizare pe care nu le-ați mărturisit niciodată. Rezultatele vă sunt rezervate sau pot ajunge și la alții – dacă aveți încredere în ei (eu n-aș face-o!). Nu există nicio instrucțiune care să vă limiteze la 140 de semne și nici de cuvinte. Schițați-vă răspunsurile! Împrospătați-vă masca scânteietoare!
ABANDONAȚI-VĂ MASCA SCÂNTEIETOARE! DISTRAȚI-VĂ PE CINSTE!

Încă un amănunt. Nu intenționăm deloc să-i dezamăgim (mai mult ca de obicei) pe studenții de la Litere, dar dacă încă nu ați citit cele patru mii de pagini ale ciclului *În căutarea timpului pierdut*, de Marcel Proust, să nu considerați *Chestionarul lui Proust* piesa introductivă potrivită pentru opera lui. Nu l-a scris Proust.

⇒ scandal!

În 1886, tânăra Antoinette Faure i-a cerut prietenului ei în vârstă de cincisprezece ani, Marcel (în imaginea din pagina trecută, la o vârstă ceva mai fragedă), să completeze un capitol în albumul ei cu coperte de piele roșie, pe care era gravat *Confessions. An Album to Record Thoughts, Feelings, etc.* Albumul de confesiuni, plin cu întrebările blând filozofice repetate de noi aici, desăvârșite cu câteva accente tandre, a fost o invenție literară a victorienilor, un mecanism grație căruia tinere și tineri (dar mai ales tinere) englezi puteau face un schimb de intimități, în așa fel încât prietenia lor să devină mai profundă. Moda s-a răspândit; Marcel i-a făcut pe plac Antoinettei, iar răspunsurile lui trădează o precocitate ieșită din comun (ce alt adolescent ar fi capabil să-și recunoască mai presus de orice dorința de a trăi „în țara idealului“?) și o oarecare rezervă (patru întrebări neluate în seamă). Câțiva ani mai târziu, Marcel, a intrat încă o dată în acest joc de societate. Chestionarul dezvăluie un Proust înamorat în stil mai clasic (acum i-ar plăcea să locuiască acolo „unde simțămintele de afecțiune sunt mereu împărtășite“), fiind publicat în timpul vieții sale, sub titlul *Les confidences de salon*.

Criticul Evan Kindley presupune că Proust „ar fi dezavuat fenomenul“ testului de personalitate care poartă numele său. În cei peste o sută cincizeci de ani care au trecut de când Marcel nota pentru prima oară, neglijent și visător, în jurnalul Antoinettei, chestionarul a ajuns o etapă firească în interviurile luate celebrităților din Europa și America de Nord – fiind nu numai un ritual al prestigiului, ci și o moară de revelații

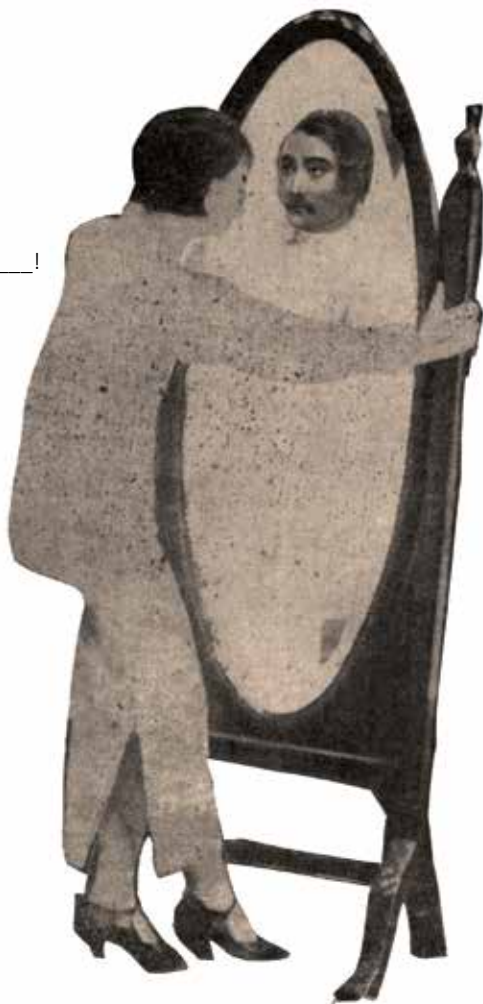
detaliat și de filozofie mărturisită. Noi însă, atât de diferiți de Proust, putem fi recunoscători pentru meticulozitatea lui. Mai întâi de toate, fiindcă așa am putut afla că termenul preferat al lui Kiefer Sutherland este „gravitate“. Apoi, pentru că suntem convingeți că veți petrece o după-amiază splendidă, printre reverii pline de culoare, judecări înțelepte notate dezinvolt și – ca să citez albumul din 1886, începutul a toate astea – „etc.“

Sunteți gata?

E rândul dumneavoastră.

Impresionați-ne, _____!

Fără rețineri.

„Cine-om fi noi, Bob?“

LIBRIS

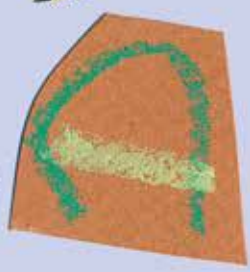

Unde să începem?

LIBRIS

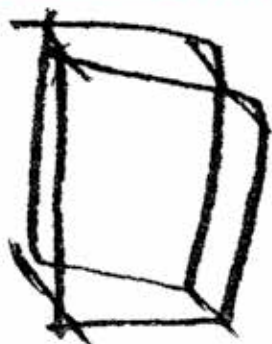
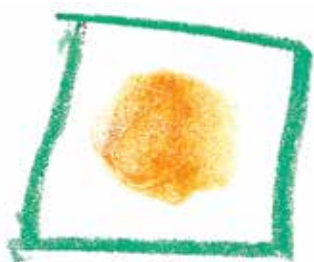
LIBRIS

Ne cerem scuze pentru ieșire. Am întrezărit un abis fără sfârșit.

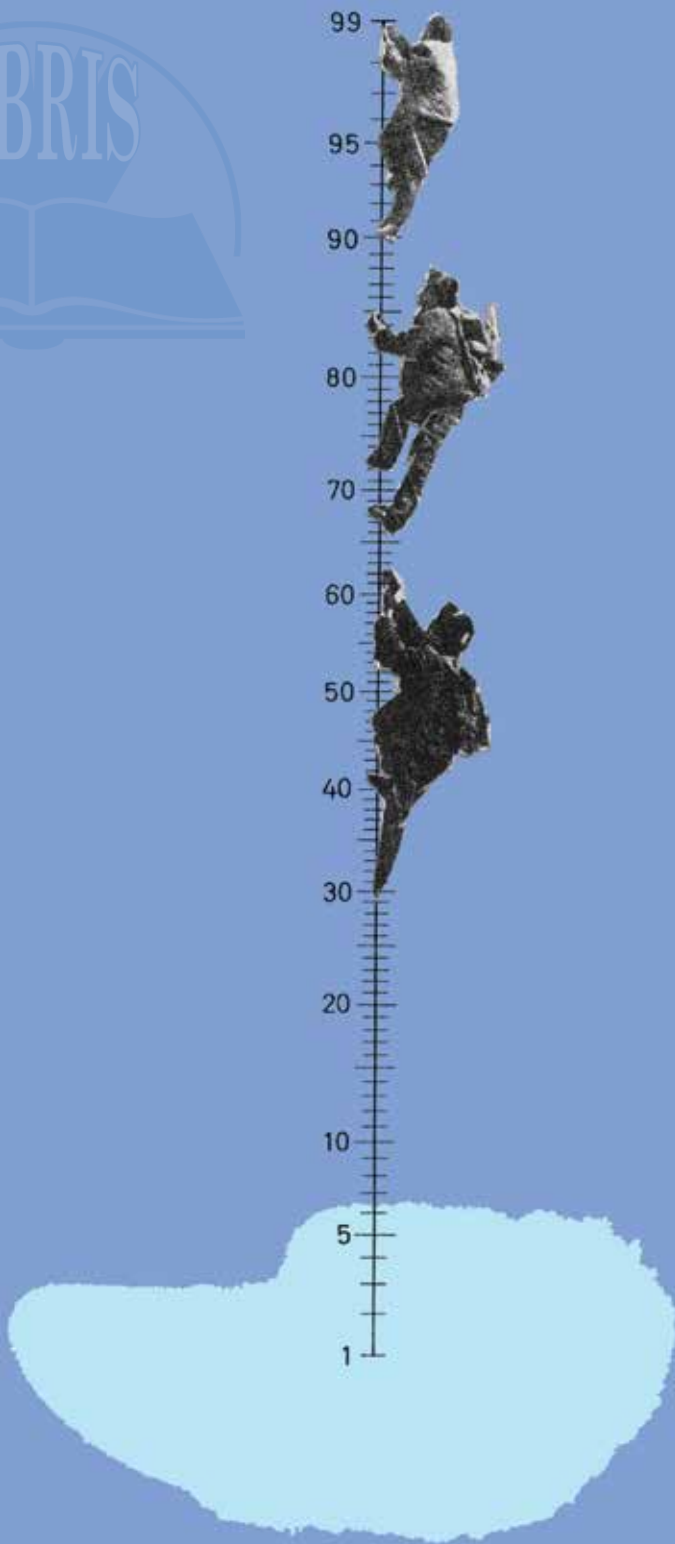
De ce vă temeți cel mai mult?

LIBRIS

2

LIBRIS

FIN

Joanna Neborsky ilustrează cărți și face animații pentru persoane care o roagă frumos. Proust este pentru ea cel de-al treilea francez, după Félix Fénéon (*Illustrated Three-Line Novels*, 2010 – titlul original francez: *Nouvelles en trois lignes*) și Gustave Flaubert (*A Partial Inventory of Gustave Flaubert's Personal Effects*, 2012). Locuiește la Los Angeles.

Stelaria

(Ei ce că nu e graficiană, este artist vizual care mai face și ilustrație de carte. Pentru că îi plac poveștile și oricum iubeste

OBIECTUL CARTE.

Ceea ce înurează să transmită și
 studenților de la UNA București.
 Are o pisică și este bunăteancă.)

MULȚUMIRI

Recunoștința mea echipei de la Editura Perigee: John Duff, care a plăsmuit proiectul și m-a găsit prin obscurele rețele ale observatorilor de păsări canadieni (într-un fel, nu-i o glumă). Redactorii Marian Lizzi și Lauren Appleton au netezit cu grijă asperitățile și m-au condus cu blândețe spre linia de finis. Designerul Thea Lorentzen, plină de talent și de bucurie, mi-a tolerat cascada de pretenții. Molly Kleiman, Caolan Madden și André da Loba m-au răsfățat cu ochii de șoim și cu grația lor. Evan Kindley este versat în chestionare și m-a ajutat și pe mine să devin (citiți cartea lui, *Questionnaire*). Bunica, tata, Amanda, Rebecca, Melissa, Joe, Barry, Emil, Alana și Leo sunt familia mea: le adresez mulțumiri.

Întrebarea 23 este despre persoana care v-a influențat mai mult ca oricare alta. Cât se poate de simplu. Această carte este pentru mama mea, care ar fi cumpărat zece exemplare și le-ar fi adăugat într-un raft special, cel plin cu obiecte făcute de fiica ei.

mircea Mihăilescu

De ce vă temeți cel mai mult?

De prostia agresivă, drapată în „patriotism“, „interes național“ și alte cuvinte sfărătoare. De ignoranță, tupeism și stupiditate.

Care considerați că este culmea nefericirii?

Îmi vin în minte atât de multe „culmi“, încât nici măcar nu vreau să le rostesc!

Cum arată ziua perfectă?

Să mă aflu pe țărmul Mediteranei, iar la doi pași de mare să fie o librărie gigantică, deschisă nonstop.

Ce personaje istorice vă stau cel mai aproape?

Marie-Antoinette, Henric al IV-lea (al Franței), Petru Cercel, Churchill.

Când și unde ați cunoscut fericirea?

Dacă prin fericire se înțelege o stare de echilibru, și nu bucuria stridentă provocată de plăcere, atunci foarte des și în multe locuri.

Care este reușita supremă?

Încă o aștept.

Ce calități prețuiți cel mai mult la prieteni?

Loialitatea. Inteligența. Umorul. Nevrozele.

Dintre obiectele personale, care este preferatul?

O foarfecă mare, nichelată, de 25 de centimetri.

Din literatură, care sunt eroii preferați?

D'Artagnan, Corto Maltese, Odiseu.

Dacă ați putea să vă schimbați o trăsătură de caracter, una singură, care ar fi aceea?

Nerăbdarea.

Care e cel mai deplorabil defect din câte aveți?

Faptul că nu fac suficiente eforturi de a petrece mai mult timp cu oamenii care-mi sunt dragi cu adevărat.

Ce detestați cel mai mult?

Ipocrizia, agresivitatea, lăudăroșenia, vorbitul tare în locuri publice, plescăitul celor care „sorb supă“, ușile întredeschise.

Cea mai măreață extravaganță?

Să nu particip la ședințe, festivități publice, defilări, marșuri și alte futilități asortate.

Care este cea mai pronunțată trăsătură de caracter a dumneavoastră?

Nerăbdarea. În afară de scris, nu am răbdare cu și la nimic.

Dacă ar fi să alegeți un loc în care să vă petreceți tot restul vieții, care ar fi acela?

România- cu condiția să stau șase luni pe an la New York și șase la Paris!

Cine v-a influențat cel mai mult în viață?

Bunicii. Și doi prieteni din adolescență.

Eroii preferați din viața reală?

Trei dintre bunicii mei (pe al patrulea nu l-am cunoscut).

Care este motto-ul preferat?

Asta mi-ar mai lipsi!

Ce talent v-ar plăcea cel mai mult să aveți?

Muzician.

Cine (sau ce) este marea iubire din viața dumneavoastră?

Vă răspund data viitoare.

Acum, ce regretați cel mai mult?

Nu regret niciodată vreun lucru întâmplat. Am însă nostalgia multora nepetrecute.

Compozitorii preferați?

Mahler, Mozart.

Autorii preferați?

William Faulkner, Stendhal, Proust, Caragiale.

Culoarea preferată?

Albul din tabloul „Femeie cu balanță“, de Vermeer.

Pictorii preferați?

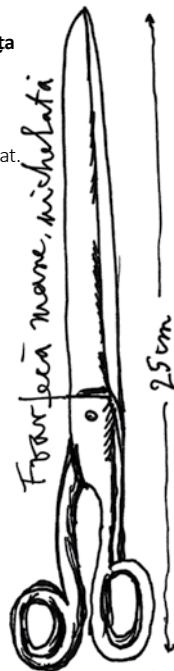
Vermeer, Caravaggio.

Băutura și mâncarea preferate?

Vinul roșu, whisky-ul afumat. Nu am o mâncare preferată.

Ce cuvinte folosiți cel mai des?

Nu, nu știu, nu acum.

De ce vă temeți cel mai mult?

De spitalizarea valahă.

Care considerați că este culmea nefericirii?

Să-ți moară copilul.

Cum arată ziua perfectă?

Un ceas de plimbare în parc, vreo șase de lectură, iar seara chef & taclale cu oameni dragi.

Ce personaje istorice vă stau cel mai aproape?

Constantin Brâncoveanu. (Absolut incredibil pentru noi).

Când și unde ați cunoscut fericirea?

Prima dată, la 23 de ani, când colindam pe aleile Muzeului Satului de mână cu Tania, însârcinată în cinci luni.

Care este reușita supremă?

Ana Maria, fiica noastră.

Ce calități prețuiți cel mai mult la prieteni?

Seninătatea încrezătoare.

Dintre obiectele personale, care este preferatul?

De-a dreptul fetiș: păpușica „Suzuki Mitsuyama“ (10 cm.), care mi-a stat nesmintit în mânăcă de-a lungul celor șase luni de stagiul militar, iar apoi prin spitale și la operații.

Din literatură, care sunt eroii preferați?

Calul Bator din *Fefelega* lui Agârbiceanu, la 15 ani, *Martin Eden* (Jack London) la 18 ani, *Hadrianus* (Marguerite Yourcenar) la 40 și Eul din *Caietele* lui Cioran, după 50.

Dacă ați putea să vă schimbați o trăsătură de caracter, una singură, care ar fi aceea?

Risipirea de sine (în favoarea temeiniciei).

Care e cel mai deplorabil defect din câte aveți?

Fanfaronada logoreică.

Ce detestați cel mai mult?

Avariția, în toate formele ei, de la arghirofilie și laconism, până la secretomanie.

Cea mai măreață extravagantă?

Mediatizarea TV a bălbâielii.

Care este cea mai pronunțată trăsătură de caracter a dumneavoastră?

Histrionismul.

Dacă ar fi să alegeți un loc în care să vă petreceți tot restul vieții, care ar fi acela?

O cabană cum avea Heidegger în Pădurea Neagră.

Cine v-a influențat cel mai mult în viață?

Ioan Alexandru.

Eroii preferați din viața reală?

Andrei Pleșu și Gabriel Liiceanu *citti* într-un singur trup.

Care este motto-ul preferat?

Cel serios: „Fiți buni!“ (Iisus Hristos). Iar cel ghiduș e „bun mai degrabă de epitafor: „Viața-i scurtă. S-o facem lată!“ (Păstori Teodoreanu)

Ce talent v-ar plăcea cel mai mult să aveți?

Să vindec copii (medic pediatru).

Cine (sau ce) este marea iubire din viața dumneavoastră?

Cine? Tania (de 45 de ani încoace). *Ce?* Muntele.

Acum, ce regretați cel mai mult?

Că, din motive medicale, nu mai am voie să urc mai sus de cota 1 000. Și fără rucsac!

Compozitorii preferați?

Bach și Lennon-McCartney.

Autorii preferați?

Unu: Shakespeare, Eminescu, Cioran. Doi: Dostoievski, Balzac, Marguerite Yourcenar. Trei: I.L. și Mateiu Caragiale, Ioan Alexandru, Mircea Cărtărescu.

Culoarea preferată?

Verdele.

Pictorii preferați?

Rembrandt.

Băutura și mâncarea preferate?

Coliva și vinul roșu sec.

Ce cuvinte folosiți cel mai des?

Deopotrivă, boierie, bucurie, sănătate, nădejde.

Suzuki Mitsuyama

